

¹Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice
Trg slobode 1 ♦ 42223 Varaždinske Toplice

²Poliklinika Medikol ♦ Voćarska cesta 106 ♦ Zagreb

EMOCIONALNE REAKCIJE U OBOLJELIH OD REUMATOIDNOG ARTRITISA EMOTIONAL REACTIONS IN RHEUMATOID ARTRITIS PATIENTS

Daria Vuger-Kovačić¹ ♦ Denis Kovačić² ♦ Vesna Budišin² ♦ Biserka Sliepčević¹ ♦ Zouheir Bitar¹

Kronična bolest poput reumatoidnog artritisa (RA) može utjecati i na psihičko zdravlje. Cilj ovog rada je procijeniti postojanje emocionalnih promjena u oboljelih od RA te utvrditi koje su najčešće poteškoće.

56 bolesnika, 21 muški ispitanik prosječne dobi $59,09 \pm 2,11$ i 35 ženskih ispitanika prosječne dobi $53,33 \pm 2,45$ godina, s dijagnozom reumatoidnog artritisa, koji su provodili rehabilitaciju u Bolnici u Varaždinskim toplicama, bili su uključeni u studiju. Svi ispitanici su odgovarali na pitanja o njihovim emocionalnim reakcijama na upitniku CCEI (Crown-Crisp Indeks) u kliničkom setingu. Funkcionalni status ispitanika mjereno je upitnikom HAQ (Health Assessment Questionnaire). Prosječna dob ispitanika bila je $58,43 \pm 5,43$ godine a prosječno trajanje bolesti $12 \pm 1,123$ godina. Funkcionalna sposobnost bila je smanjena u svih ispitanika (HAQ=1,99). Osjećaj stalnog umora i smanjene energije ima 85% ispitanika. Najveći broj ispitanika je u invalidskoj mirovini (64%), a u braku (73%).

Rezultati ukazuju na postojanje emocionalnih poteškoća u promatrane skupine. Prosječan profil na CCEI upitniku ukazuje na povišene vrijednosti skala generalizirane anksioznosti, a klinički je značajno povišenje na skali opsesivnosti, somatizacijske anksioznosti te depresivnosti. Većina ispitanika (89%) navodi postojanje stresnih situacija koje ih dodatno psihički opterećuju. Najčešće navode strah zbog egzistencijalnih poteškoća, strah od pogoršanja bolesti, invaliditeta, obiteljske probleme. Nadalje kao najveću poteškoću većina ispitanika iznosi bol (98%) koja mjerena VAS skalom iznosi u prosjeku $6,67 \pm 54$, te smanjenu funkcionalnu sposobnost (HAQ=1,99).

U promatranoj skupini oboljelih od RA izražene su emocionalne poteškoće u vidu anksio-depresivnih simptoma, kao i poteškoće u prilagodbi što upućuje na potrebu za interdisciplinarnim pristupom (psiholog, psihoterapeut, psihijatar).

Ključne riječi: reumatoidni artritis, emocionalne promjene, psihoterapija